

De Huiszwaluw in Meetnet Nestkaarten: we weten nog niet veel, maar wel iets!

2018 is het Jaar van de Huiszwaluw. We willen dit broedseizoen meer te weten komen over het broedsucces. Waarschijnlijk speelt dit een belangrijke rol bij de sterke afname in Nederland op de lange termijn en het bescheiden populatieherstel dat meer recent te zien is. Ga voor meer informatie over hoe je kunt meedoen (heel graag!) naar www.sovon.nl/nl/huiszwaluwnestonderzoek. Natuurlijk weten we al wel iets over de broedbiologie van Huiszwaluwen op basis van gegevens uit het Meetnet Nestkaarten. Dat zetten we hieronder op een rij.

Samengevat:

- Nestkaarten van ruim 600 huiszwaluwnesten in 1995-2016
- Twee leggolven, die rond de eeuwwisseling piekten rond 31 mei en 18 juli
- Er lijkt sprake van vervroeging van het broedseizoen.
- Kleine steekproef om uitspraken te doen over broedsucces.
- Daarom meer nestgegevens verzamelen in Jaar van de Huiszwaluw.

Beperkte spreiding gegevens

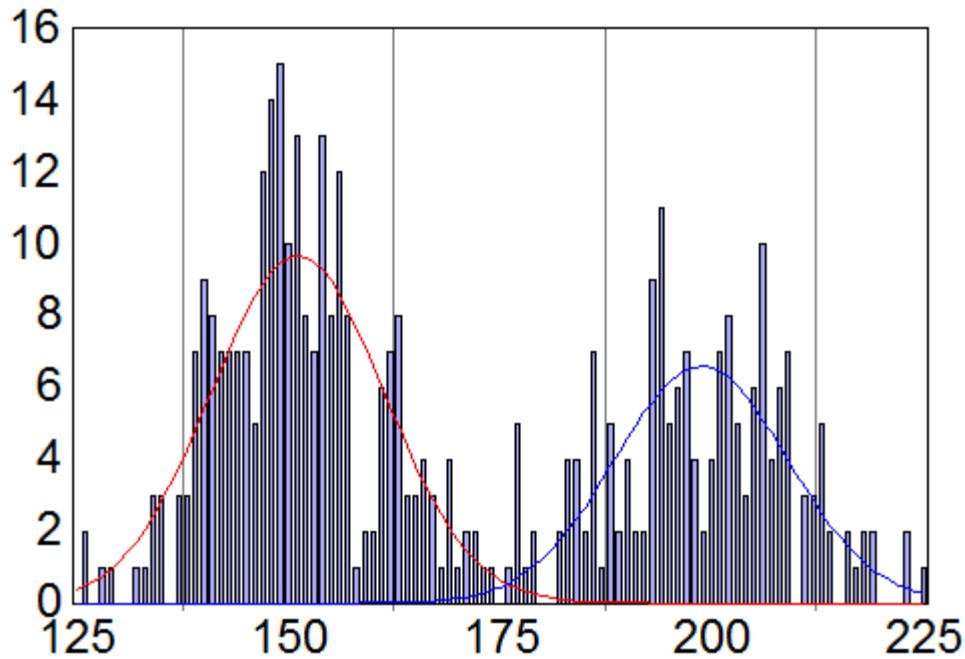
In de database zijn gegevens beschikbaar van ruim 600 huiszwaluwnesten. Die dateren alle van na 1994. Het aantal nestkaarten is klein en varieert erg sterk van jaar op jaar (gemiddeld 28, spreiding 0-187). Uit vijf jaren zijn helemaal geen gegevens beschikbaar. 95% van de nestkaarten is afkomstig van vier grootleveranciers: J. Drop (75% van alle nestkaarten), B. Vroegindewij, L. Tervelde en F. Majoor. Hierdoor kennen de nestkaarten een sterk geclusterde verspreiding. Het betreft bovendien grotendeels kunstnesten, waar je zonder noemenswaardige verstoring een blik in kunt werpen. We hebben berekeningen uitgevoerd voor twee tijdspannen: 1995-2000 (518 nestkaarten, vooral uit Twente) en 2001-16 (98 nestkaarten, meer verspreid over Nederland).

Twee leggolven

Het gemiddelde legbegin valt op 19 juni in 1995-2000 en op 6 augustus in 2001-2016. Dit is berekend over alle beschikbare legsel. Omdat Huiszwaluwen een lang nestseizoen kennen, achtereenvolgens worden meerdere broedsels grootgebracht, hebben we de nestgegevens opgesplitst naar verschillende legpieken. Dit levert betere informatie op over de timing van broeden. In de periode 1995-2000 zijn twee duidelijke leggolven zichtbaar (zie figuur), die pieken op achtereenvolgens 31 mei (dagnummer 151) en 18 juli (dagnummer 199). Deze pieken liggen 47 dagen uit elkaar, terwijl de ligduur van een broedsel 44 dagen bedraagt. Als alle legsel in de eerste en tweede broedpiek consequent zouden zijn gevolgd, zou dit betekenen dat 68% van de Huiszwaluwen een tweede legsel begint. Waarschijnlijk is dit een onderschatting, omdat de tweede broedpiek midden in de zomervakantie valt en het onderzoek in die periode mogelijk minder volledig is geweest. Hier hopen we in het Jaar van de Huiszwaluw meer grip op te krijgen.

Broedsucces

Voor zover de veel kleinere steekproef in de periode 2001-2016 uitspraken toelaat, lijkt de eerste broedpiek tien dagen eerder te vallen dan in 1995-2000, en de tweede broedpiek ongeveer 20 dagen eerder. Net als voor veel andere soorten, lijkt dus ook bij de Huiszwaluw van een vervroeging van het broedseizoen sprake.

Figuur 4.1. Legbegin van Huiszwaluwnesten in de periode 1995-2000. Weergegeven is het aantal nesten (y-as) dat op een bepaalde datum (x-as, dagnummer) werd gestart (Meetnet Nestkaarten, Sovon/CBS).

In 1995-2000 was 77% van de nesten succesvol (minimaal 1 uitgevlogen jong)., in 2001-2016 was dat 95%. Hierbij rijst de vraag in hoeverre in de laatste periode ook de gegevens van mislukte nesten consequent zijn doorgegeven. Per succesvol nest vlogen in 1995-2000 3,1 jongen uit, in 2001-2016 waren dat er 3,9. Het laatste cijfer is gebaseerd op een erg kleine steekproef, waardoor niet over verschillen tussen beide perioden gesproken kan worden.

Onderzoeken in Jaar van de Huiszwaluw

Al met al bieden de nestkaartgegevens voor de Huiszwaluw weinig aanknopingspunten voor uitspraken over eventuele veranderingen in broedsucces in de loop van de tijd. De gegevens bieden wel een referentie voor resultaten van uitgebreider nestonderzoek in het Jaar van de Huiszwaluw.